

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
відділення стаціонарного догляду для постійного або
тимчасового проживання с. Любарці Бориспільського
міського Центру інтегрованих соціальних послуг**

20.12.2024

м. Київ, 2024

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 20.12.2024 групою НПМ здійснено відвідування відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання с. Любарці Бориспільського міського Центру інтегрованих соціальних послуг (далі – Стаціонарне відділення, установа).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Луфєренко Владислав Олександрович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Троян Вікторія Володимирівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Оладов Сергій Андрійович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Ковальов Олександр Юрійович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Загальна інформація.

Відвідування закладу здійснюється вперше. Стаціонарне відділення знаходиться за адресою: Київська область, Бориспільський район, село Любарці, вулиця Матросова, 25 Б.

Директор Бориспільського міського Центру інтегрованих соціальних послуг – Ярмач Мар'яна Анатоліївна.

Завідувач Стаціонарного відділення – Пільтяй Денис Сергійович.

Згідно з Положенням про відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання с. Любарці Бориспільського міського Центру інтегрованих соціальних послуг, директором Бориспільського міського Центру інтегрованих соціальних послуг від 30.04.2024 року, погодженим начальником Управління соціальної, ветеранської політики та охорони здоров'я Бориспільської міської ради від 03.04.2024 року (далі - Положення) Стаціонарне відділення утворюється для обслуговування не менш як 5 і не більш як 50 осіб.

До Стаціонарного відділення на постійне або тимчасове проживання приймаються: громадяни похилого віку, особи з інвалідністю (які досягли 18-річного віку), особи з невиліковними хворобами, хворобами, що потребують тривалого лікування (з числа осіб працездатного віку на період до встановлення їм групи інвалідності, але не більше як на чотири місяці), які за станом здоров'я не здатні до самообслуговування, медичної допомоги і яким згідно з висновком про стан здоров'я не протипоказане перебування у відділенні стаціонарного догляду.

Установа розрахована на 50 осіб. На день відвідування в Стаціонарному відділенні перебувала 31 особа (22 – жінки, 9 – чоловіків), з яких ліжкових хворих – 17 осіб, підопічних, які відносяться до маломобільних груп населення – 5 осіб. Всі підопічні установи дієздатні особи.

Окрім того, 5 підопічних мають статус внутрішньо переміщених осіб.

За період з 01.01.2023 по 31.12.2023 у Стаціонарному відділенні померло 10 підопічних, за 2024 рік станом на 20.12.2024 – 6 підопічних.

Відповідно до штатного розпису на 2024 рік у Стаціонарному відділенні затверджено 26,0 штатних одиниць. У штаті Стаціонарного відділення наявний наступний медичний персонал: завідувач відділенням – 1,0 шт. од., старша медична сестра – 1,0 шт. од., сестра медична – 4,0 шт. од., молодша медична сестра з догляду за хворими – 8,0 шт. од., молодша медична сестра (санітарка-ванниця) – 1,0 шт. од., молодша медична сестра (санітарка-прибиральниця) – 1,0 шт. од.

Згідно з Положенням Стаціонарне відділення відповідно до державних стандартів соціальних послуг надає такі послуги: догляд стаціонарний; паліативний догляд; інші послуги.

Первинна медична допомога підопічним надається комунальним некомерційним підприємством «Бориспільський міський центр первинної медико-санітарної допомоги» Бориспільської міської ради. На день відвідування усі підопічні мають укладені декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу та отримують медичні послуги, передбачені програмою державних гарантій медичного обслуговування населення у 2024 році, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 22.12.2023 № 1394.

Відповідно до інформації про підсумки роботи Бориспільського міського територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) за 2023 рік, станом на кінець 2023 року у Стаціонарному відділенні 26 громадян перебувають на повному утриманні за рахунок міського бюджету, одержують соціальну послугу догляду стаціонарного та відповідно до встановлених норм забезпечуються:

житлом, одягом, взуттям, постільною білизною, м'яким і твердим інвентарем і столовим посудом;

раціональним чотириразовим харчуванням, у тому числі з урахуванням віку і стану здоров'я, у межах натуральних норм харчування, передбачених для мешканців інвентарних установ;

цілодобовим медичним обслуговуванням;

слуховими апаратами, окулярами, протезно-ортопедичними виробами, засобами пересування, медикаментами відповідно до медичного висновку;

комунально-побутовим обслуговуванням (опалення, освітлення, радіофікація, тепло-, водопостачання тощо).

Протягом 2023 року соціальну послугу догляду стаціонарного догляду отримали 37 осіб, яким надано 223 554 тис. заходи. В тому числі 5 осіб отримували послугу стаціонарного догляду на платній основі, 5 осіб – з установленням диференційованої плати на суму 467,7 тис. грн.

Відповідно до договору від 16.01.2024 № 01/0901 укладеного між фізичною особою-підприємцем Смуць Валерієм Олександровичем та Бориспільським

міським територіальним центром соціального обслуговування (надання соціальних послуг) до Стаціонарного відділення поставляється питна вода негазована ТМ «MY WATER» (фото 9). Вода, що поставляється, відповідає технічним умовам ТУ У 13680574.022:200. ДСанПіН 2.2.4-171-10.

Згідно із довідкою, виданою Бориспільським міським центром інтегрованих соціальних послуг про витрати харчування та медикаментів на одну особу в день становить: продукти харчування – 85,97 грн, медикаменти (враховуючи підгузки для дорослих) – 30,74 грн.

Фінансування Стаціонарного відділення на 2023 рік затверджено у розмірі 6 030,818 тис. грн. На 2024 рік – 76 611,685 тис. грн.

Отримано благодійної допомоги у 2023 році: 3 008,478 тис. грн (в т.ч. теплогенератор блочно-модульний – котельня на дровах 2 849,088 тис. грн). Отримано благодійної допомоги у 2024 році: 1 627,192 тис. грн (в т.ч. електрогенератор 869,969 тис. грн).

Використано пенсійних коштів у 2024 році – 294, 988 тис. грн, з них: придбання ліків та підгузок для дорослих – 152,506 тис. грн; одяг для підопічних – 46,400 тис. грн; меблі для кімнат проживання – 68,731 тис. грн; засоби особистої гігієни для підопічних – 27, 351 тис. грн.

У результаті співпраці з підприємствами міської територіальної громади, благодійними та релігійними організаціями за 2023 рік до Стаціонарного відділення благодійно надано СтОВ «Старинська птахофабрика» продукти харчування (м'ясо МММ курей – 550 кг., яйця в кількості – 11880 шт.) на суму 57,5 тис. грн.

Кошти на зміцнення матеріально-технічної бази Стаціонарного відділення виділялися на: проведення ремонту каналізаційної системи – 79,1 тис. грн; придбання на матрациків в кількості 40 шт. – 22,2 тис. грн; проведення поточного ремонту (облаштування перегородки з дверним отвором та встановлення дверей) орендованого приміщення Стаціонарного відділення – 30,9 тис. грн; виконання робіт по тимчасовому розміщенню теплогенератора ТМ-100-Т-00 ГТЕ/А – 364,0 тис. грн; поточний ремонт внутрішніх приміщень (3 кімнат) – 182,6 тис. грн; придбання бензинової мотокоси для господарських потреб – 9,0 тис. грн; придбання газового балону та шафи для балону – 7,1 тис. грн; виконання геологічних та геодезичних вишукувань для будівництва водозабірної свердловини для водопостачання – 10,1 тис. грн; придбання: м'ясорубки, візка сервірувального на 2 полиці сушки під тарілки та чашки – 55,7 тис. грн; на придбання кухонного приладдя – 23,0 тис. грн; на поточний ремонт внутрішньо – під'їзної дороги по вул. Матросова, 25 в с. Любарці – 328,4 тис. грн та ін.

Від Міжнародної організації з міграції для безперебійного виробництва і якісного регулювання тепла систем опалення Стаціонарне відділення отримало теплогенератор ТМ-100-Т-00 ГТЕ/А блочно-модульний – «котельня на альтернативному паливі», вартість якого становить 2 377, 287 тис. грн.

Для забезпечення безперебійного електропостачання Стаціонарного відділення, на випадок тривалої відсутності електроенергії, від управління соціальної політики та охорони здоров'я передано електрогенератор Riello Delta Power B80 S Genset, потужністю 60,0 кВт та вартістю 251,013 тис. грн.

Станом на кінець 2024 року у Стационарному відділенні 31 громадянин перебуває на повному утриманні за рахунок міського бюджету, отримує соціальну послугу догляду стационарного та відповідно до встановлених норм забезпечується: житлом, одягом, взуттям, постільною білизною, м'яким і твердим інвентарем і столовим посудом; раціональним чотирьох разовим харчуванням, у тому числі з урахуванням віку і стану здоров'я, у межах натуральних норм харчування, передбачених для мешканців інтернатних установ; цілодобовим медичним обслуговуванням; слуховими апаратами, окулярами, протезно-ортопедичними виробами, засобами пересування, медикаментами відповідно до медичного висновку; комунально-побутовим обслуговуванням.

Протягом 2024 року соціальну послугу стационарного догляду отримала 41 особа, яким надано 141 625 тис. заходів. В тому числі 2 особи отримували послугу стационарного догляду на платній основі, 6 осіб – з установленням диференційованої оплати на суму 33,2 тис. грн.

З початку 2024 року на комунальні послуги Стационарним відділенням витрачено коштів 676,4 тис. грн, на придбання продуктів харчування – 846,1 тис. грн, медикаментів – 302,6 тис. грн, дезінфікуючих та миючих засобів – 80,9 тис. грн, меблів – 68,7 тис. грн, одягу та взуття – 46,4 тис. грн.

Всього використано коштів – 2 021,1 тис. грн., в т.ч. бюджетних – 1 726 тис. грн.

Для підопічних Стационарного відділення благодійно надано СТОВ «Старинська птахофабрика» продукти харчування (м'ясо ММО курей – 720 кг., тушка куряча – 275,1 кг., яйця в кількості – 12960 шт.) на суму 82,1 тис. грн.

Крім того, протягом 2024 року Стационарне відділення отримувало благодійну допомогу від ГО «ГРУПА ГРОМАДСЬКОГО ВПЛИВУ», Товариства Червоного Хреста України, БО «БФ «ВАВ КРАЩЕ МАЙБУИНСЬ», БО «Благодійний Фонд «Віднова Д.С.», БО «Благодійний Фонд» Право на захист» та інших організацій.

Територія Стационарного відділення огорожена, облаштована зонами для відпочинку на свіжому повітрі (фото 19). Підопічні вільно пересуваються територією закладу, а також мають доступ до своїх житлових кімнат та ліжок протягом дня. Крім того, підопічні мають можливість за власним бажанням виходити за межі території Стационарного відділення.

У деяких кімнатах підопічні проживають по шість осіб.

Підопічним не заборонено лежати на ліжках протягом дня.

Крім того, підопічні забезпечені сезонним одягом.

Підопічні користуються власними речами та телефонами.

У Стационарному відділенні облаштовано зону відпочинку, наявні телевізори для спільного перегляду.

Схеми евакуації наявні.

Працівниками проводиться належне прибирання в спальних кімнатах та приміщеннях загального користування. Забезпечується догляд за ліжковими хворими підопічними: надається допомога у годуванні, здійсненні індивідуальних санітарно-гігієнічних процедур.

Крім того, було придбано 8 нових шаф для підопічних задля покращення їх умов перебування в Стаціонарному відділенні, зазначені шафи потребують встановлення.

Група НПМ провела особисте конфіденційне спілкування з 25 підопічними та 6 працівниками Стаціонарного відділення. Підопічні під час відвідування мали доглянутий зовнішній вигляд, були відкриті та зацікавлені в спілкуванні. Скарг на неналежне поводження, якість догляду та умови проживання від підопічних не надходило. Зокрема, під час відвідування група НПМ отримала позитивні відгуки від підопічних щодо поводження з боку медичних працівників. Також, групою НПМ було встановлено, що у Стаціонарному відділенні можуть бути організовані релігійні зустрічі, лекції, виступи та інші події, спрямовані на задоволення дозвільних потреб підопічних. Крім того, Бориспільському міському Центру інтегрованих соціальних послуг рішенням Бориспільської міської ради від 20.12.2024 № 3984-60-VIII було передано сусідню будівлю, яка знаходиться на території Стаціонарного відділення для ремонту та подальшого поселення підопічних (фото 8).

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. У Стаціонарному відділенні відсутні захисні споруди (укриття) та будь-які обладнані підвальні приміщення, які мають забезпечувати можливість безпечного перебування підопічних у разі повітряної тривоги або обстрілів. Крім того, поряд зі Стаціонарним відділенням відсутні будь-які захисні споруди (укриття), якими підопічні могли б скористатися під час повітряної тривоги, що в свою чергу не відповідає вимогам пункту 7 розділу XVII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198 (далі – Державний стандарт), абзацу другого підпункту 2 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185, та вимогам наказу Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту».

Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (стаття 48 Конституції України).

2. Групою НПМ виявлено, що в частині холодильників відсутні термометри, у зв'язку з чим порушуються вимоги пункту 2 частини 1 статті 41 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» та призводить до підвищеного ризику харчових отруєнь підопічних.

3. Групою НПМ встановлено, що продукти харчування у Стаціонарному відділенні зберігаються в холодильнику з порушенням правил товарного сусідства, що не відповідає вимогам статті 49 Закону «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів». Порушення правил товарного сусідства

в холодильнику може призвести до перехресного забруднення, що збільшує ризик харчових отруєнь і порушує санітарні норми.

4. Окрім того, виявлено немарковані продукти харчування, що суперечить пункту 1 статті 32 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів». Зазначене не дає можливості визначити їх терміни придатності та відповідність умов зберігання.

5. У ході відвідування закладу групою НПМ встановлено перенаселення в окремих кімнатах Стаціонарного відділення, що є порушенням норм житлової площі на одну особу та не відповідає вимогам ДБН В.2.2-18:2007 «Будинки і споруди. Заклади соціального захисту населення» (далі – ДБН В.2.2-18:2007). У деяких кімнатах підопічні проживають по шість осіб. Перенаселення в кімнатах пов'язано з тим, що частину людей перевели з іншої будівлі так як вона стала непридатною для проживання підопічних та потребує капітального ремонту.

6. Відсутні інформаційні повідомлення про ведення відеоспостереження, що є важливим для попередження мешканців та персоналу, а також не відповідає вимогам абзацу другого частини першої статті 6, частини другої статті 12 Закону України «Про захист персональних даних» та свідчить про непрозорість обробки персональних даних.

7. В лазне-пральному комплексі Стаціонарного відділення на час відвідування відсутній журнал дезінфекції мочалок, що унеможлиблює здійснення контролю за проведенням дезінфекційних заходів.

8. У закладі спостерігається критична ситуація, коли за відсутності електропостачання припиняється доступ до води. Це не лише створює значні незручності для підопічних, але й порушує санітарно-гігієнічні норми, що особливо важливо для закладів соціального захисту.

9. Деякі житлові кімнати Стаціонарного відділення потребують проведення ремонтних робіт: у кімнатах на стінах облущена штукатурка (фото 15). Такий стан житлових кімнат не сприяє комфортному проживанню підопічних у Стаціонарному відділенні.

10. У порушення Мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, інвалідів та дітей-інвалідів в інтернатних установах та територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення, затверджених наказом Міністерства соціальної політики України від 19.08.2015 № 857 (далі – Мінімальні норми), в кімнатах недостатня кількість твердого інвентарю, а саме: приліжкових тумб, стільців за кількістю місць, столів, шаф для зберігання речей.

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних осіб (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

11. Не всі приміщення Стаціонарного відділення у повній мірі пристосовані до потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, що не відповідає вимогам ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», а саме верхні і нижні сходи не промарковані та не контрастують у відношенні до інших

сходинок сходового маршу і до горизонтальних площадок сходового маршу. Зазначене порушення усунуто за час написання звіту (фото 16).

12. Групою НПМ встановлено, що житлові кімнати закладу не облаштовано кнопками виклику персоналу. У разі виникнення потреби в екстреній медичній допомозі у підопічних виникає проблема у швидкому та своєчасному зверненні за допомогою до медичних працівників.

Порушення права на ефективні засоби юридичного захисту (стаття 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 40, 57, 59 Конституції України).

13. На першому поверсі Стационарного відділення розміщено інформаційний стенд, проте на стенді відсутня інформація про права підопічних та правила Стационарного відділення, а також номери телефонів і адреси посадових осіб, до яких вони можуть звернутися у разі їх порушення.

Окрім того, для забезпечення права на ефективні засоби правового захисту на стендах має зазначатися актуальна контактна інформація щодо центрів надання безоплатної правничої допомоги та адвокатів, які включені до Реєстру адвокатів та надають безоплатну вторинну правничу допомогу, оскільки мешканці закладу відповідно до статті 14 Закону України «Про безоплатну правничу допомогу» визначені суб'єктами права на безоплатну вторинну правничу допомогу.

Зазначена інформація має бути розташована у доступному місці, що дозволяє підопічним використовувати її у будь-який час та не залежати від сторонніх осіб.

Порушення права на повагу до приватного і сімейного життя (стаття 8 Європейської конвенції з прав людини).

14. У порушення пункту 2 розділу VIII Державного стандарту житлові кімнати (кабінети для проведення процедур) для двох і більше осіб не облаштовано ширмами для забезпечення приватності. Таким чином, підопічні змушені роздягатись (переодягатись) у присутності інших підопічних.

15. Групою НПМ встановлено, що одяг та взуття підопічних не персоналізовано. Зазначене не створює належну атмосферу для позитивного терапевтичного середовища підопічних.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Бориспільській міській раді забезпечити:

контроль за додержанням прав підопічних;

вжиття невідкладних заходів щодо усунення наведених порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стационарного догляду, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності Стационарного відділення;

облаштування укриття з урахуванням вимог чинного законодавства;

в межах компетенції забезпечити належне фінансування видатків на приведення приміщень Стационарного відділення у відповідність до вимог чинного законодавства та задля забезпечення житлових приміщень меблями належного стану.

2. Відділенню стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання с. Любарці Бориспільського міського Центру інтегрованих соціальних послуг забезпечити:

дотримання норм житлової площі на особу відповідно до вимог ДБН В.2.2-18:2007;

проведення ремонтних робіт у житлових кімнатах Стаціонарного відділення;

дотримання права підопічних на приватність;

облаштування будівлі Стаціонарного відділення відповідно до норм ДБН В.2.2-40:2018;

персоналізацію одягу та взуття підопічних;

ведення журнал дезінфекції мочалок для контролю за проведенням дезінфекційних заходів;

ведення журналу температурного режиму в холодильному обладнанні.

розмістити на території закладу інформаційні знаки про ведення відеоспостереження;

контроль за термінами придатності продуктів харчування;

розмістити на інформаційному стенді інформацію про права підопічних та правила Стаціонарного відділення, а також номери телефонів і адреси посадових осіб, до яких вони можуть звернутися у разі їх порушення.

Додаток: фотоматеріали на 6 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

**Головний спеціаліст Відділу
сприяння роботі регіональних
представництв Секретаріату
Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини**

Владислав ЛУФЕРЕНКО

Фотоматеріали

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

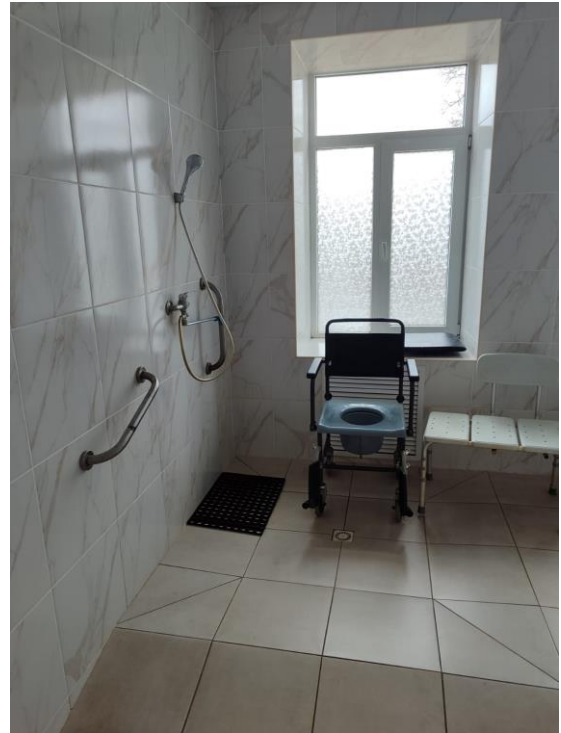

Фото 5

Фото 6

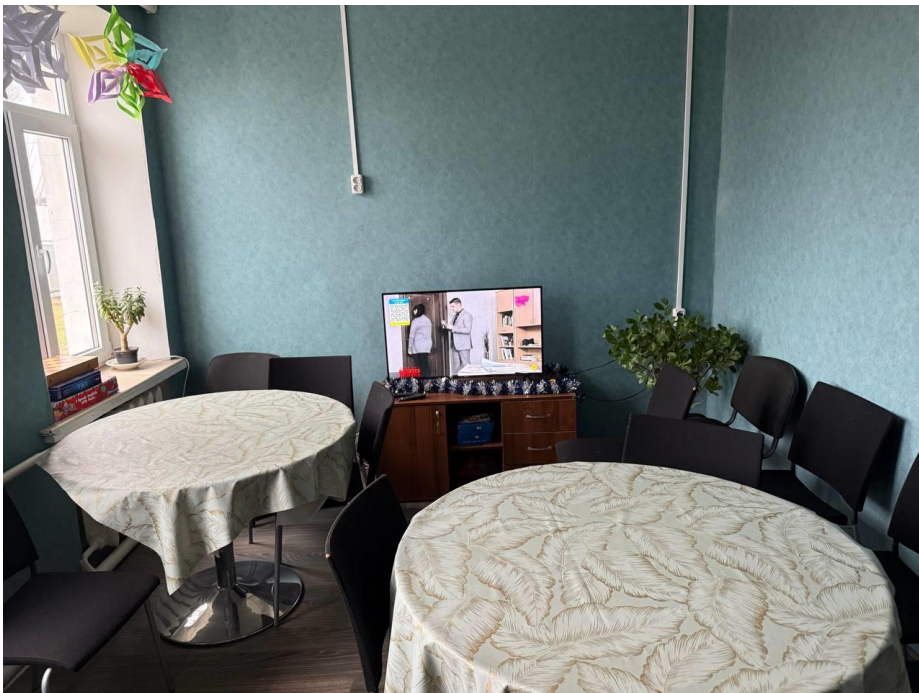

Фото 7

Фото 8

Фото 9

Фото 10

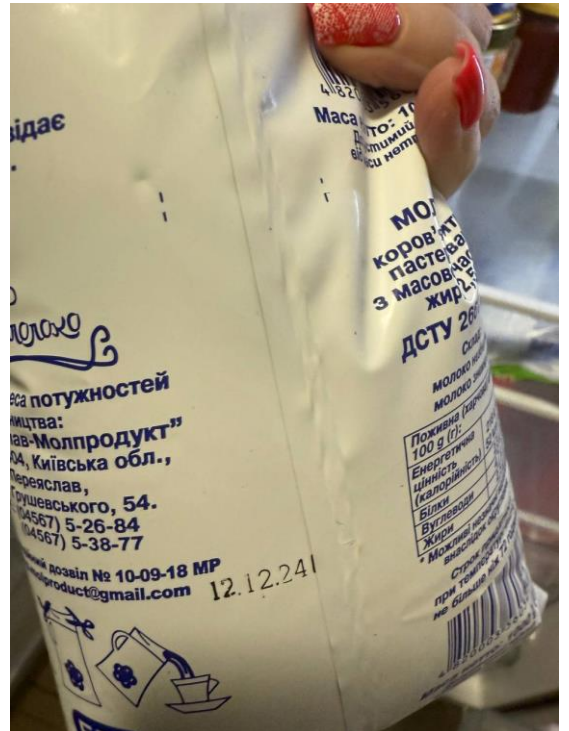

Фото 11

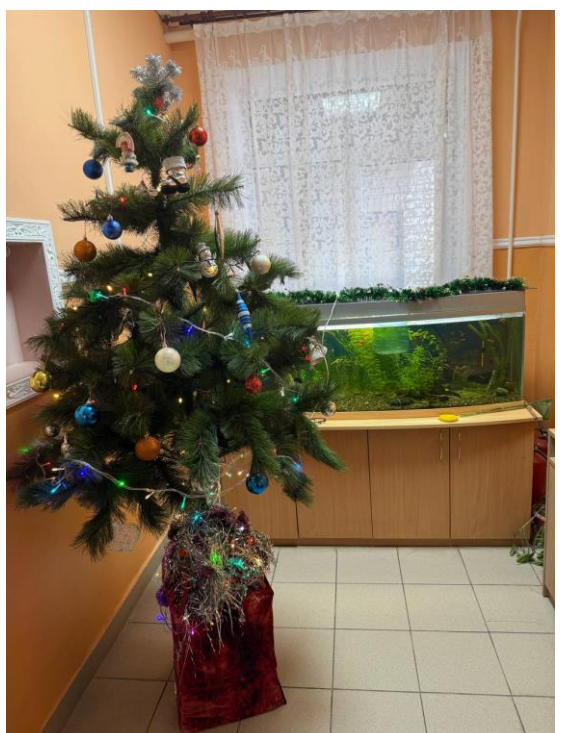
Фото 12

Фото 13

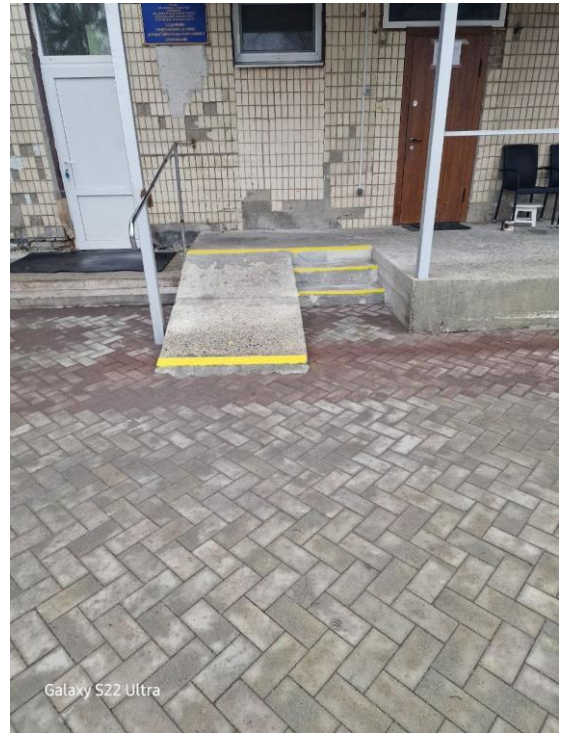
Фото 14

Φοτο 15

Φοτο 16

Φοτο 17

Φοτο 18

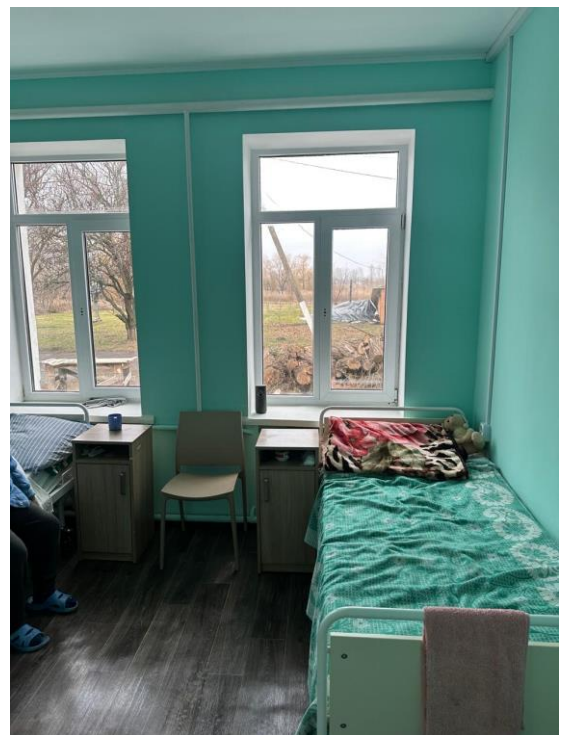

Фото 19

